

Risale-i Nur'dan Bir Kavram: Şeriat-ı Fitriye

Toplumun, fertlerin birbirleri ile olan münasebetleri ve ferdin davranış hareketlerini tanzim eden kanunlar koyan Allah, Kâinat işleyişini tanzim eden kanunlar da koymuştur ki, buna “Şeriat-ı fitriye” denilmektedir. Aşağıda bundan bahsedilecektir.

Kâinatta her şey atomlardan oluşmuş ve atomlar da hareket halindedir. Kâinat bir gezegenler topluluğudur. Bu gezegenlerin her birinin kendine mahsus hareketleri vardır. Güneş kendi etrafında dönmek suretiyle gece ve gündüz oluşurken, dünya etrafında dönerken mevsimler meydana gelir. Kâinatta muazzam bir düzen kurulmuş, hiç eksiği-fazlası yok. Düzendeki gelecek küçük bir sapma, kainatı mahvedecektir. Yağmuru düşünün; yağmaması kuraklık sonucunu doğurduğundan dolayı bir felaket. Biraz fazla yağması veya sürekli yağması sellerin oluşması sonucu ziraat alanlarının ve yerleşim birimlerinin zarar görmesi bakımından başka bir felaket. Rüzgar baharda tatlı tatlı esip çiçeklerin, bitkilerin nesillerini devamını sağlamak amacıyla döllenmelerini sağlayan rüzgar fırtınaya veya şiddetli kasırgaya dönüştüğü zaman yine başta biz insanlar olmak üzere bütün canlılar zarar görmekte. Kendini çok güçlü zanneden insan, hiçbir şekilde karşı koyamamakta. Günümüzde sürekli gündemde olan depremi düşünün; Yer altında enerji birikmek suretiyle fay oluşmakta ve bu enerjinin boşalması sonucu deprem olayı gerçekleşmekte. Teknik incelemeler verilen bilgiler doğruysa—o kadar çelişkili açıklamalar yapıyor ki hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu artık değil avam tabakası bilim adamları da tefrik edemiyorlar—ancak enerjinin biriktiğini, dolayısıyla fayın meydana geldiğini tespit edebiliyorlar. Bunun ne zaman, nasıl—bilimsel tabirle—kırılacağı hakkında hiçbir tespitte bulunamıyorlar. Bulunmaları da mümkün görünmüyor.

Güneş her gün doğup batıyor, ay ve yıldızlar gecemizi süslüyor. “Yer çekimi kanunu” sayesinde çok rahat hareket edebiliyoruz. Bu kanun keşfedilmeden önce insanlar nasıl yürüyorlardı? Kanun keşfedilmeden önce de vardı elbette. Suyun kaldırma kanunu keşfedilmeden önce suyun bu özelliği yok muydu? Elbette vardı. Zaten bunlar keşfedildi deniliyor. Cenab-ı Hak bütün bunları yaratmış, bilim adamları sadece keşfetmişler veya ediyorlar. Yaratmak ve keşfetmek. Mukayese kabul eder mi? Elbette etmez. Yaratanı unutup, kâşifi sürekli hatırdan tutmak pek mantıklı olmasa gerek.

Yukarıda kâinatta meydana gelen olaylardan birkaç örnek sunduk. Bu ve benzeri olaylar bütününe tabiat kanunları denilir. Tabiat ise “bir matbaadır, tâbi” değildir. Tâbi’, ancak Kudrettir. Kanundur, kuvvet değildir. Kuvvet ancak kudrettir. “Anlaşıldığı üzere bu kainatı yaratan onun işleniş planını da çizmiş. Yani kanunları koymuştur. Buna “şeriat-ı fitriye” denilmektedir. Şeriat-ı fitriye, Cenab-ı Hakkın kainata koyduğu fitri kanunlar, alemin hareketini tanzim eden ve Allah’ın irade sıfatından gelen kanundur. Bilindiği gibi Bediüzzaman şeriatı iki olarak tarif eder: “Birincisi; alem-i asgar olan insanın ef’al ve ahvalini tanzim eden ve sıfat-ı kelamdan gelen şeriatıdır. İkincisi; insan-ı ekber olan alemin hareket ve sekenatını tanzim eden, sıfat-ı iradeden gelen şeriat-ı kübra-yı fitriyedir ki, bazen yanlış olarak tabiat tesmiye edilir.”

Burada ifade edilen kainat küçülse bir insan, insan büyütülse bir kainat şeklini alır ifadesiyle ifade edildiği kainat-insan benzerliği. Şeriatın tarifinde de görüldüğü gibi Cenab-ı Hakk “kelam sıfatı” ile insanoğluna hitap ederken, “irade sıfatı” ile de bütün kainata hitab etmektedir. Cenab-ı Hakkın şeriat-ı fitriyeyi koyması ile bütün mevcudat görevlerini noksansız yaptıkları gibi bundan bir lezzet de almaktadır. Cansız varlıklar bile kendi hesaplarına değil, ancak onlarda tecelli eden esma-i İlahiye hesabına ve Cenab-ı Hakkın isimlerine makes olduklarından aydınlanır ve parlarlar. Yine mevcudata dercedilen “meyelan-ı nümuvv” yani bereketlenip artmak, büyümek, yetişmek isteği ile bir çekirdek sümbülleneceğim, meyve vereceğim der, doğru söyler. Mesela yumurtada bir meylan-ı hayat var. Der, piliç olacağım. Biiznillah olur, doğru söyler. Mesela bir avuç su incimad ile meylan-ı inbisatı ister. Der, fazla yer tutacağım, metin demir onu yalancı çıkarmaz, sözünün doğruluğu demiri parçalar.

İşte verilen bütün örneklerde görüldüğü gibi, kainatta meydana gelen bütün olaylar, “irade-i İlahiyeden gelen şeriat-ı fitriye ile tanzim edilmiştir. Evamir-i tekviniyenin, adetullah’ın, sünnetullahın tecellileridir.”